

**Управління культури, національностей, релігій та  
охорони об'єктів культурної спадщини  
Одеської обласної державної адміністрації**

**Одеська обласна універсальна наукова  
бібліотека ім. М. Грушевського**

**Науково-методичний відділ**



# **Діяльність центрів правової інформації на базі бібліотек області в сучасних умовах**

**Основні положення та  
методика проведення дослідження**

**Одеса  
2018**

**ДІЯЛЬНІСТЬ** центрів правової інформації на базі бібліотек області в сучасних умовах : основні положення та методика дослідження [Текст] / Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін. ; Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; наук.-метод. від. ; [підгот. Т. Г. Ковалькова, Н. П. Маловік; комп'ют. набір Н. П. Маловік ; оформл. та редагув. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2018. – 12 с. – 15 x 21 . – 45 прим. : б. ц.

Зам. № 22 від 06.06.2018 р.  
Тираж 45 прим.

## **1. Обґрунтування проведення дослідження**

У трансформації процесів соціального буття важлива роль належить правовій культурі, яка є обов'язковою умовою реформування українського суспільства.

В підвищенні правової культури й правосвідомості громадян значну роль відіграють бібліотеки, як інформаційні і просвітницькі центри, які акумулюють документально-інформаційні ресурси та забезпечують вільний доступ населення до них.

У 2000 році на базі публічних бібліотек Одеської області було створено Центри правової інформації (ЦПІ), головною метою яких було сприяння прозорості діяльності власних структур, забезпечення інформаційної підтримки органів влади, місцевого самоврядування і населення, створення довідково-інформаційного апарату з питань права і місцевого самоврядування, сприяння обізнаності усіх верств населення з означених питань.

З часом функції ЦПІ розширювалися. З'явилися нові форми та методи бібліотечного інформування з використанням комп'ютерних технологій і Інтернету (електронна доставка документів, віртуальні довідки, використання е-урядування, скайп-конференції з представниками влади тощо).

Проведення означеного дослідження є своєчасним і корисним для подальшого удосконалення роботи ЦПІ, розширення їх функцій, використання нових форм роботи, підвищення іміджу бібліотек і залучення нових користувачів.

## **2. Мета дослідження**

Вивчення ефективності роботи Центрів правової інформації на базі бібліотек Одеської області в сучасних умовах і удосконалення інформаційного обслуговування користувачів.

## **3. Завдання дослідження**

Дослідити склад і об'єм інформаційного ресурсу бібліотеки, ефективність його використання. Вивчити склад користувачів ЦПІ, їхні потреби і побажання. З'ясувати: на скільки ефективно працює Центр; чи відповідає він (ЦПІ), його ресурси, форми і методи роботи сучасним умовам; що потрібно зробити за для удосконалення роботи.

## **4. Методи дослідження**

Аналіз статистичних даних.

Анкетування.

## **5. Об'єкт дослідження**

Довідково-інформаційний ресурс.

Споживачі правової інформації.

## 6. Учасники дослідження

1. ОУНБ ім. М. Грушевського (розробка методики, організація проведення дослідження, узагальнення отриманих даних).
2. ЦРБ, ЦМБ (організація дослідження, збір статистичних даних, проведення анкетування, обробка матеріалу, надання інформації до ОУНБ).
3. Бібліотеки області, на базі яких працюють Центри правової інформації (збір статистичних даних, проведення анкетування).

## 7. Методика дослідження

Необхідно зібрати і проаналізувати статистичні дані щодо кількісного і якісного складу довідково-інформаційного ресурсу ЦПІ, ефективності його використання. Дані оформити у вигляді таблиці (Додаток 1) і пояснень до неї. Таблиці заповнюються на кожний інформаційний центр окремо. ЦРБ (ЦМБ) заповнюють зведену таблицю по ЦБС, аналізують дані і надсилають **зведену таблицю, первинні таблиці, висновки і пропозиції** на електронну адресу науково-методичного відділу ОУНБ ім. М. Грушевського ([nmo\\_ouunb@ukr.net](mailto:nmo_ouunb@ukr.net)).

У ході вивчення передбачається провести опитування користувачів бібліотек, на базі яких працює ЦПІ (не менше 5 анкет) (Додаток 2); здійснити аналіз анкет; зробити висновки, звернувши увагу на використання всієї системи традиційних і інноваційних форм і методів роботи з користувачами ЦПІ, формування умов для якісного та оперативного забезпечення правовою інформацією і інформацією з питань місцевого самоврядування зацікавлених осіб, формування правової культури населення. **Аналіз даних анкетування, висновки, пропозиції**, а також **заповнені у електронному вигляді анкети** просимо також надсилати на електронну адресу науково-методичного відділу ОУНБ ім. М. Грушевського ([nmo\\_ouunb@ukr.net](mailto:nmo_ouunb@ukr.net)).

## 8. Термін здійснення дослідження

1. Розробка програмами та методики дослідження – II кв. 2018 р. – ОУНБ ім. М. Грушевського.
2. Збір матеріалів II-III кв. 2018 р. – бібліотеки області.
3. Надання інформації до ОУНБ ім. М. Грушевського – жовтень 2018 р. – ЦМБ. ЦРБ.
4. Підведення підсумків – IV кв. 2018 р. – ОУНБ ім. М. Грушевського

## Додаток 1

Центр правової інформації (або назва вашого центру)  
 \_\_\_\_\_ бібліотеки \_\_\_\_\_ ЦБС

Дата заснування \_\_\_\_\_

Склад довідково-інформаційного апарату і користувачів ЦПІ

<b>Фонд ЦПІ на 01.06.2018 р. (прим.)</b>	<b>Кількість примірників</b>	<b>Складає % від загального фонду</b>
у т.ч. газет	Усього кількість назв	Назви газет
		1.
		2.
		3.
у т.ч. журналів	Усього кількість назв	Назви журналів
		1.
		2.
		3.
<b>Надійшло документів до фонду ЦПІ</b>	2016 р.	прим. ( %)
	2017 р.	прим. ( %)
	2018 р.	прим. ( %)
<b>Видання місцевих органів влади</b>	Усього на 01.06.2018 р.	прим. ( %)
Надійшло у 2016 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
у 2017 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
у 2018 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)

<b>Видання органів місцевого самоврядування</b>	Усього на 01.06.2018 р.	прим. ( %)
Надійшло у 2016 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
у 2017 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
у 2018 р.	Накази	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
<b>Довідковий апарат:</b>		
СКС (відповідні розділи)	Кількість карток	Остання дата оновлення
Краєзнавча картотека (відповідні розділи)	Кількість карток	Остання дата оновлення
Картотека складу органів влади і місцевого самоврядування	Кількість карток	Остання дата оновлення
Інші допоміжні картотеки (якщо такі є). Перелічити	Кількість карток	Остання дата оновлення
Сайти і БД, які найчастіше використовуються у роботі	Перелічити	
Папки-дос'є за темами	Перелічити	Останнє оновлення
Власний сайт, блог	Вкажіть адресу	
<b>Кількість користувачів ЦП</b>		
	2016 р.	осіб
	2017 р.	осіб
	2018 р.	осіб
Користувачі за складом:	Державні службовці	осіб
	Представники органів місцевого самоврядування	осіб

	Службовці	осіб
	Науковці	осіб
	Медики	осіб
	Викладачі, вчителі	осіб
	Підприємці, фермери	осіб
	Студенти, учні	осіб
	Робітники	осіб
	Пенсіонери	осіб
	Домогосподарки	осіб
	Переселенці	осіб
	Люди з обмеженими можливостями	осіб
	Інші	осіб
Користувачі за віком:	16-25	осіб
	26-45	осіб
	46-60	осіб
	старіші за 60	осіб
<b>Видано літератури з фонду ЦПІ усього</b>	2016 р.	прим. ( %)
	2017 р.	прим. ( %)
	2018 р.	прим. ( %)
3 них у 2016 р.	Закони	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Накази	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
	Документи місцевих органів влади та самоврядування	прим. ( %)
у 2017 р.	Закони	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Накази	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)
	Документи місцевих органів влади та самоврядування	прим. ( %)
у 2018 р.	Закони	прим. ( %)
	Постанови	прим. ( %)
	Розпорядження	прим. ( %)
	Накази	прим. ( %)
	Рішення	прим. ( %)

	Документи місцевих органів влади та самоврядування	прим. ( %)
<b>Кількість відмов користувачам усього</b>		відмов
З них за причинами	Перелічити	
	У фонді немає	відмов
	Документ закритого користування	відмов
	Недостатня кількість примірників	відмов
	Інші	
<b>Використання МБА, електронна доставка документів. Видано усього</b>		
	у 2016 р.	прим.
	у 2017 р.	прим.
	у 2018 р.	прим.
<b>Кількість абонентів інформування за означеними темами усього</b>		осіб
У т.ч. індивідуального групового		осіб
		осіб
Кількість інформацій, отриманих абонентами		
	у 2016 р.	інф.
	у 2017 р.	інф.
	у 2018 р.	інф.
<b>Кількість довідок за означеними темами, наданих користувачам. Усього</b>		
	у 2016 р.	дов.
	у 2017 р.	дов.
	у 2018 р.	дов.
у т.ч. віртуальних	у 2016 р.	дов.
	у 2017 р.	дов.
	у 2018 р.	дов.



<b>Кількість масових заходів з правової тематики, організованих бібліотекою. Усього</b>			
		у 2016 р.	заходів
		у 2017 р.	заходів
		у 2018 р.	заходів
У т.ч. за видами:	«Круглі столи»		заходів
	Конференції		заходів
	Скайп-конференції		заходів
	Зустрічі з фахівцями		заходів
	Інформаційні часи		заходів
	Дні інформації		заходів
	Лекції		заходів
	Вебіари		заходів
	Книжкові виставки		заходів
	Інші (вказати)		заходів
<b>Кількість відвідувань масових заходів означеної тематики</b>			
		у 2016 р.	осіб
		у 2017 р.	осіб
		у 2018 р.	осіб
<b>Використання е-урядування</b>	Перелічити		Так/ні
	Перевірка даних у списках виборців		
	Реєстрація на ЗНО		
	Реєстрація у електронній черзі до дошкільних дитячих закладів		
	Працевлаштування		
	Електронний запис до лікаря		
	Інше (вказати)		

## АНКЕТА

Шановний читачу!

Запрошуємо Вас прийняти участь у соціологічному дослідженні «Діяльність центрів правової інформації у сучасних умовах», яке проводить бібліотека з метою удосконалення обслуговування.

Ваші думки допоможуть внести необхідні зміни, покращити роботу ЦПП, зробити її більш цікавою і ефективною.

Запропоновані запитання мають варіанти відповідей. Позначте ті, що відповідають Вашій думці. Якщо деякі з варіантів Вас не задовольняють, додайте свій варіант відповіді.

1. Чи користуєтеся Ви послугами Центру правової інформації (ЦПП) нашої бібліотеки?

Так    Ні    Не завжди

2. Вкажіть мотиви Вашого звернення до бібліотеки (ЦПП):

професійна діяльність

- навчання
- самоосвіта
- необхідність вирішення життєвих проблем
- інше \_\_\_\_\_

3. Ваші очікування від роботи ЦПП?

(Можна відзначити декілька позицій)

- Можливість швидко знайти інформацію з конкретного питання
- Можливість знайти маловідому інформацію
- Можливість ксерокопіювання потрібного документу
- Можливість використання ресурсів Інтернету
- Можливість отримання необхідної консультаційної допомоги відповідних фахівців
- Якщо у Вас є інші варіанти, доповнити перелік

4. Якими послугами ЦПП нашої бібліотеки Ви користуєтесь частіше?

- Пошук інформації
- Пошук необхідної літератури
- Консультаційна допомога
- Ксерокопіювання потрібного документу
- Е-урядування
- Якщо у Вас є інші варіанти, доповнити перелік

5. Які додаткові послуги Ви хотіли би отримувати в ЦПП ?

6. Якою мірою задовольняє Вас інформаційний ресурс ЦПП? *(необхідне підкреслити)*

- Книжковий фонд

*Задовольняє повністю*

*Задовольняє частково*

*Не задовольняє*

- Наявність періодичних видань  
*Задовольняє повністю      Задовольняє частково      Не задовольняє*
- Електронний інформаційний ресурс  
*Задовольняє повністю      Задовольняє частково      Не задовольняє*
- Довідково-інформаційний апарат (каталоги, картотеки)  
*Задовольняє повністю      Задовольняє частково      Не задовольняє*

7. З яких галузей права, на Ваш погляд, у бібліотеці не вистачає документів?

---

8. Які необхідні Вам періодичні видання з питань права відсутні в бібліотеці

---

9. Які теми інформування є для Вас пріоритетними, цікавими?

---

10. Чи достатньо видань даної тематики у фондах бібліотеки (ЦПІ)?

Так    Ні

11. Чи є Ви абонентом індивідуального інформування нашої бібліотеки?

Так    Ні

12. Чи хотіли б Ви додатково одержувати індивідуальну оперативну інформацію з певної тематики?

Так    Ні

Якщо «так», вкажіть тему \_\_\_\_\_

13. Чи користуєтесь Ви електронним інформаційним ресурсом, представленим на сайті нашої бібліотеки?

Так    Ні

14. Якими сайтами і електронними БД користуєтесь найчастіше?

---

15. Чи користуєтесь Ви послугами е-урядування? Перелічіть їх.

---



---

16. Якими складовими довідково-бібліографічного апарату Ви користуєтесь найчастіше?

- алфавітним каталогом
- систематичним каталогом
- краєзнавчим каталогом
- електронним каталогом
- систематичною картотекою статей
- допоміжними картотеками (назвіть якими)

17. Чи використовуєте Ви для пошуку інформації

- бібліографічні покажчики  
Так Ні
- веббіографічні списки  
Так Ні
- прикнижкову, пристатейну бібліографію?  
Так Ні

18. Яким формам масового інформування Ви надаєте перевагу? (Підкреслити)

виставки нових надходжень

інформаційні списки (бюлетені) нових надходжень

стенди з повідомленнями про актуальну правову інформацію

Дні інформації

Дні фахівця

Дні бібліографії

інформаційні огляди

електронні презентації

віртуальні виставки на сайті бібліотеки

прем'єри книг

презентації нових видань за участю авторів

зустрічі і бесіди з представниками органів влади і місцевого самоврядування,

правниками, іншими фахівцями

інформація про нові видання на веб-сайті бібліотеки

інші (перелічити) \_\_\_\_\_

19. Чи відповідає робота ЦПП нашої бібліотеки Вашім очікуванням?

Так Ні Не завжди

20. Якщо ні, то чому?

- Недостатньо укомплектований фонд
- Відсутність або недостатня кількість періодичних видань означеної тематики
- Застаріла інформація у картотеках
- Відсутність комп'ютерної техніки
- Відсутність доступу до Інтернет
- Незручний час роботи бібліотеки
- Некомпетентність бібліотекаря
- Інше (вказати)

21. Що, на Ваш погляд, допоможе покращити роботу ЦПП?

---

22. Повідомте деякі дані про себе (необхідне підкресліть):

Стать – чол., жін.

Вік – до 30, 31-40, 41-60, понад 60

Освіта – середня, середня-спеціальна, вища

Професія, рід занять \_\_\_\_\_

Заздалегідь дякуємо за участь в дослідженні!